

Ilse KERREMANS

Kinderchirurg en lekenkarmelietes

Nu ze een punt zette achter haar loopbaan als kinderchirurg, geeft Ilse KERREMANS zich over aan haar andere passie. In haar boek *Edith Stein. Leven aan Gods hand* verkent ze het gedachtegoed van die karmelitaanse mystica die haar zo vervult dat ze niet kan zwijgen. Een getuigenis met fijne anekdotes en verfrissende humor, maar bovenal doorleefd en aanstekelijk bezielend.

‘En wanneer komt meneer dokter nu?’

Ilse VAN HALST

Heiligen zijn voor Ilse KERREMANS mensen die duidelijk maken dat het evangelie haalbaar is. „Want eerlijk gezegd, soms heb je toch de indruk dat wat het evangelie van ons vraagt slechts voor enkele uitzonderingen is weggelegd”, bedenkt ze. „In de figuur van de heilige Edith Stein herken ik een stukje van mijn leven. Dankzij die overeenkomsten toont ze dat het evangelie ook voor mij haalbaar is.”

–Wat hebben Ilse Kerremans en Edith Stein met elkaar gemeen?

Edith was een echte bolleboos. Ze studeerde filosofie en droomde van een academische carrière, maar beseftte dat ze niet kon doorgroeiën omdat ze vrouw en Joodse was. We schrijven begin twintigste eeuw. Evenzo ondervond ik als eerste vrouwelijke chirurg in ons land dat je wel een zelfde opleiding kunt volgen als je mannelijke collega's en dezelfde diploma's kunt behalen, maar dat je tegen het glazen plafond stoot als je hogerop wil. Niet alleen mijn mannelijke collega's hadden het moeilijk om met een vrouw samen te werken, ook de patiënten keken raar op. Wanneer ik een operatie voorbereidde, kreeg ik herhaaldelijk de vraag: „En wanneer komt meneer dokter nu?” Als kinderchirurg minderde dat. Kinderen hebben pijn en willen geholpen worden, door eender wie. Ze noemden me „tante dokter”, de hoogste titel die ik ooit behaalde en nog steeds koester.

„Hoe vaak had God mij nodig om boodschapper te zijn? En hoe vaak heb ik geantwoord?”

–Een mystieke ervaring redt Edith Stein van de vertwijfeling waaraan ze ten prooi valt. Beleefde u ook zo'n ommekeer?

Neen, maar ik herken daarin hoe God te werk gaat. Edith beschrijft hoe ze als een drenkeling door een krachtige arm uit het water wordt gevist. God zendt geen engelen met een boodschap. Zijn boodschappers zijn de mensen rond ons. Zo werd Edith in een kerk in Frankfurt getroffen door een vrouw met haar boodschappentas die even kwam bidden. Als of ze even aanliep bij een goede vriend. Zo spreekt God met ons. Zo spreekt Hij

ook met mij. Hoe vaak had Hij me nodig om boodschapper te zijn? En hoe vaak heb ik geantwoord?

–Edith Stein is geen bekende heilige. Hoe kwam u haar op het spoor?

Toen ik in Nederland en vervolgens in Duitsland studeerde, belandde ik in een protestantse omgeving. Daar leerde ik steviger in mijn Bijbelse schoenen staan. Rond die tijd, midden jaren 1980, trad mijn studievriendin in de Karmel in. Ik begon de Karmel te bestuderen om haar keuze te begrijpen en belandde bij Edith Stein. Begrijpen doe ik het nog steeds niet, maar inmiddels besef ik dat je een roeping niet leert uit boeken, dat 'leef' je. Maar gegrepen ben ik wel.

Ik vergeet nooit mijn eerste bezoek aan de Karmel in Moerzeke. Je kunt je niet voorstellen wat het met je doet je vriendin achter de tralies te zien. Ik herinner me nog dat ik zorgvuldig alle deuren achter me openliet, om een vluchtweg vrij te houden.

In die periode werd veel over Edith Stein gepubliceerd in de aanloop naar haar zaligverklaring in 1987. Ik verslond alles. Op een zomerse dag in 1989 joeg mijn hospita in Duitsland me naar buiten, de frisse lucht in. Toen het begon te gieten, schuilde ik doorweekt in een portaal... van de lokale Karmel. Dat kon toch geen toeval zijn.

–Wat boeit u in Edith Steins boodschap?

Het leven aan de hand van God. Edith belichaamt de typisch karmelitaanse spiritualiteit of de vriendschap met God zoals Teresa van Avila het zo mooi verwoordde. Tegelijk staat ze voor de moed om de uitgestrekte hand Gods te grijpen, wetende dat ze dan haar levenswandel moet veranderen. Want dat grijpen is niet vrijblijvend.

Zelf ging ik niet zo ver als Edith en mijn vriendin, maar ik werd wel lid van de lekenorde van de Karmel. Ik ben ervan overtuigd dat ik levend vanuit die spiritu-

Ilse Kerremans, in de ban van Edith Stein. © Kristof Ghyselinck

aliteit, maar in de wereld beter haar boodschap kan verspreiden. Mijn leven 'aan het front' zie ik als aanvulling op het biddende leven van mijn vriendin.

–Heeft u dan een dubbele roeping, als chirurg en als lekenkarmelietes?

Voor mij zijn beide verweven. „De maat van onze liefde tot God is onze naastenliefde”, zei Edith Stein. Anderen helpen dreef me naar de geneeskunde. Zolang ik beroepsmatig aan de slag was, bleef mijn belangstelling voor Edith Stein een privé-aangelegenheid. Ik sprak er amper over, bang dat mijn leven vanuit die spirituele overtuiging zou beschouwd worden als een gebrek aan vakkennis. Nochtans kunnen beide samengaan. Natuurlijk kun je gebrek aan vakkennis niet opvangen met een schietgebedje, maar je gebedsleven kan een grote steun betekenen voor je engagement.

–Intussen geeft u voordrachten over Edith Stein en schreef u een boek over haar.

Toen ik in 1990 aan de slag ging in het UZ in Gent, vroegen de karmelieten uit Gent me het soms moeilijk toegankelijke werk van Edith Stein toe te lichten. Pater Michaël Linssen, een groot kenner van haar manuscripten, was daarbij mijn leermeester. Voortdurend hield hij me voor: „Heeft ze dat werkelijk gezegd of zou jij graag hebben dat ze dat heeft gezegd?” Hij behoeftte me voor de bekoring om mijn visie te vertolken in plaats van Edith's gedachten. Ooit versprak hij zich: „Neen, neen, Edith, dat heeft ze zo niet gezegd.” Dat was het mooiste compliment dat ik ooit kreeg.

Ilse Kerremans, Edith Stein. *Leven aan Gods hand*, Halewijn, Antwerpen, 2014, 232 blz., 19,95 euro • Ilse Kerremans signeert op de Boekenbeurs op 6 november van 15 tot 17 uur. Bestelinfo op bladzijde 15.